

Тимків Іванна Василівна,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»,
науковий керівник: д. пед. н., професор,
завідувач кафедри педагогіки та
методики початкової освіти **Романюк С.З.**
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича,
м. Чернівці

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ПЛАФОРМ У НАВЧАННІ ГРАМОТИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Модернізація сучасної системи освіти, яка зумовлена соціальними викликами, об'єктивними та суб'єктивними чинниками, посилення ролі інформаційно-комунікаційних технологій у становленні зростаючої особистості, використанні та обміну інформації зумовили нові підходи до засобів, методів, організаційних форм навчання, серед яких поширення набуло дистанційне навчання. Поява пандемії COVID-19 спричинила запровадження карантинних обмежень у навчальних закладах України, що унеможливило забезпечення навчання в очному /офлайн форматі і внесло свої корективи в організацію освітнього процесу. Оскільки дистанційна освіта впроваджується уже тривалий час в нашій країні, пошук нових конструктивних ідей, можливостей для оптимізації та інтенсифікації процесів викладання та навчання в дистанційних умовах є актуальним на сучасному етапі.

Проблема розвитку дистанційної освіти стала предметом дослідження як вітчизняних так і зарубіжних науковців А. Кларк, Дж. Коумі, М. Мур, В.Бондаренко, В.Кухаренко, Н.Сиротенко, О. Спірін та ін.

Аналіз наукових досліджень з проблем онлайн навчання засвідчує, що сучасні вчені висвітлюють різноаспектні напрями її формування, приділяють значну увагу проблемі упровадження дистанційних технологій в освітній процес. В контексті зазначено слушним є те, що дистанційне навчання потребує забезпечення постійної комунікації та зворотного зв'язку усіх

учасників освітнього процесу. Учителі мають пояснювати навчальний матеріал за допомогою цифрових технологій, контролювати виконання завдань учнями та допомагати в їх розв'язанні тощо. Тому якість освітнього процесу буде залежати як від рівня підготовленості вчителів до дистанційної діяльності так і від готовності учнів до такого навчання.

Як засвідчує практика, організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, надихати й мотивувати учнів, давати раду технічним проблемам виявилось зовсім не просто, оскільки варто брати до уваги вікові та індивідуальні особливості дітей, наявність у них гаджетів (ноутбуків, комп'ютерів), можливості інтернет зв'язку тощо [1, с. 4]. Варто зазначити, що найбільш вразливими до застосування дистанційної освіти виявилися молодші школярі на початковому етапі їх шкільного життя, адже першокласнику треба не лише пояснити навчальний матеріал, утримати їх увагу, а й отримати якісний зворотній зв'язок.

З цією метою завданням вчителя має стати добірка максимально доступного для учнів матеріалу, водночас цікавого, різноманітного, творчого.

Оскільки на етапі початкового навчання української мови, навчання грамоти у молодших школярів «закладається фундамент» основних знань, мовленнєвих умінь і навичок, у роботі вчителя дієвими є використання онлайн платформ які урізноманітнюють освітній процес, роблять його якісним та результативним. З метою ефективної дистанційної взаємодії у роботі з молодшими школярами наводимо приклади онлайн-ресурсів:

«Мишеняткова абетка» – це спеціальний застосунок, розроблений для вивчення та закріплення абетки. Мета такого мобільного алфавіту є перетворення вивчених букв та опанування навичок правильного і швидкого читання у формі гри. Даний додаток можна скачувати на будь-який пристрій, у ньому наявні різноманітні вправи, які сприяють формуванню асоціацій до вивченої літери, запам'ятовуванню правильності її написання, складанню окремих слів з неї та вивчення назв тварин. Особливістю застосунка є те, що всі слова, речення озвучуються та

дублюються, тобто додаток можна використовувати для дітей з порушенням слуху.

LearninngApps – це онлайн сервіс, де можна конструювати свої навчальні ігри та інтерактивні вправи з української мови і читання, або ж використовувати вже створені. Вони сприяють формуванню в учнів стійкої мотивації та розвитку в них пізнавального інтересу. Молодші школярі, граючись, мають змогу закріпити, узагальнити чи перевірити свої знання з тієї чи іншої теми. Творчі ігри на знаходження вивчених букв, віртуальні вікторини, кросворди на тему «Сім'я», «Батьківщина», «Слово», «Текст» тощо, вправи для парної чи групової роботи можна використовувати на уроках навчання грамоти. Завдання на сервері зберігаються тривалий час для повторного використання.

Додаток **Duolingo** є відомою платформою для вивчення української мови «з нуля». Кожен урок ґрунтується на основі гри, тому навчання відбувається весело та цікаво. Завдання адаптуються відповідно до можливостей учнів, а для додаткової мотивації використовуються заохочувальні призи, які школярі отримують за правильне виконання завдань. Зібравши достатню кількість «віртуальних нагород», учні зможуть перейти до наступних завдань та продовжити навчання. Цікавою особливістю додатку є те, що такі мобільні уроки чи завдання доступні і на сайті Duolingo.

Для кращого усвідомлення значень та візуального відтворення слів, з якими знайомляться учні у період навчання грамоти часто використовують **Mind Map**, так звану хмару слів. Такий онлайн ресурс зручно використовувати для того, щоб швидко запам'ятати нові слова, створити хмару асоціацій чи висловити свої враження після прочитаного твору. Даний формат можна застосовувати як на початку уроку, для створення сприятливого психологічного комфорту, так і для актуалізації опорних знань, створення проблемної ситуації чи узагальнення отриманих знань

учнів з вивченої теми.

Гра «**Розмальовка абетка**» пропонує молодшим школярам у невимушеному форматі закріпити вивчену літеру, розмалювати її та знайти відповідний малюнок до неї. Такий застосунок є безкоштовним, не містить реклами. Літери української абетки можна замальовувати у різні кольори, за бажанням учнів. Таким чином діти візуально запам'ятовують та закріплюють вивчені букви, розвивають образне мислення, творчість, креативність та дрібну моторику.

Саме для дистанційного навчання був створений спеціальний інструмент для спільної роботи в класі онлайн **Padlet**. Даний ресурс призначений для обговорення понять, ідей, проєктів, літературних творів чи навіть цілих тем. Організуючи на уроці інтерактивну роботу, вчитель може залучати учнів до самостійної, парної чи групової діяльності. В такому випадку молодші школярі мають змогу вносити власні зміни чи правки, відстежувати свої результати, адже у блокноти (падлети) можна завантажувати різноманітні файли, такі як картинки, фото, документи, музику, відео тощо. Доступ до дошки чи посилання на неї можна відправляти електронною поштою, або іншими месенджерами для спілкування, також можна транслювати дошку через PDF – формат або ж зображення (без можливості редагування).

Ще один не менш цікавий портал з освітніми онлайн-іграми **Алаба** використовується у практичній діяльності вчителя, який базується на навчальних програмах Міністерства освіти і науки України. До переліку мовних завдань, що розвивають не тільки комунікативні та граматичні компетентності, а й забезпечують всебічний інтелектуальний розвиток учнів належать пазли, кросворди, загадки, розмальовки та інші. Також на даному порталі є можливість брати участь у всеукраїнських конкурсах та учнівських олімпіадах не тільки з української мови, а й з інших предметів. До переліку можливих тем для ігор належать «*Порахуй склади у словах*», «*Слова на літеру В*», «*Ілюстрації до літери Ю/Ілюстрації до слів (тема*

«Тварини»», «Повітряні кулі українського алфавіту» та інші.

Отже, незважаючи на незначний досвід дистанційного навчання вчителю варто знаходити власні ефективні моделі онлайн взаємодії з учасниками освітнього процесу, здійснювати пошук концепцій і технологій, що сприятимуть оптимізації навчальної діяльності учнів. Адже дистанційні форми навчання являються сьогодні педагогічною реальністю, можливості й переваги яких широко використовуються в освітньому процесі у формуванні компетентностей зростаючої особистості.

Список використаних джерел

1. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. /Упорядники: Коберник І., Звиняцьківська З. 71 с. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>.